

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

בפני כב' השופט חגי ברנר

שרונה לבני גולן

תובעת

נגד

1. קובי סהר
2. מירב (רחמני) סהר

נתבעים

שרי אמיתי

צד שלישי

פסק דין

מבוא

1. בפניי תביעה לתשלום סך של 1,309,000 ₪ בגין הפרת זכות יוצרים של התובעת, הודעה לצד שלישי שהגישו הנתבעים ותביעה שכנגד שהגישה הצד השלישי נגד הנתבעים.

2. התובעת, שרונה לבני גולן (להלן: "שרונה") היא בעלת עסק בשם "איזיפרינט" אשר מספק שרותי עיצוב הזמנות לחתונות ולאירועים שונים.

3. הנתבעים הם בני זוג שמנהלים בית דפוס. כמו כן, הם מפעילים אתר אינטרנט בו הם מפרסמים את העסק שלהם.

4. הצד השלישי והתובעת שכנגד, שרי אמיתי (להלן: "אמיתי") עסקה במועד הרלבנטי לתביעה בתחום האנימציה הממוחשבת.

5. שרונה טוענת בתביעתה כי היא היוצרת של הזמנה ייחודית לחתונה, הכוללת ארבעה ציורים, שני איורים וטקסט המספרים את סיפור הנישואין. לציור הראשון נלווה הכיתוב "הבקשה"; לציור השני נלווה הכיתוב "ההסכמה"; לציור השלישי נלווה הכיתוב "ההכרזה"; לציור הרביעי נלווה הכיתוב "החתונה"; בתחתית ההזמנה, לצד המילים "נשמח לראותכם" מופיעים איורים של אישה ושל גבר (הכל ביחד להלן: "היצירה").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

- 1 אין חולק כי היצירה על כלל מרכיביה היא שילוב של יצירה אומנותית ויצירה ספרותית
2 הראויים להגנה של זכות יוצרים.
3
- 4 6. שרונה טוענת כי ביום 3.3.2005 העלתה את תבנית היצירה לאתר האינטרנט שלה יחד עם
5 סרט אנימציה שנוצר כמוצר משלים וחדשני בתחום של הזמנות לאירועים.
6
- 7 7. ביום 28.2.2007 גילתה שרונה כי באתר האינטרנט של הנתבעים מוצגת היצירה כאילו היא
8 שלהם, ובתור שכזו הוצעה לציבור הרחב לשם הדפסת הזמנות חתונה. ביום 11.3.2007 רכש
9 איש קשר מטעמה של שרונה 150 הזמנות המבוססות על היצירה, מאת הנתבעים.
10
- 11 8. שרונה טוענת כי הנתבעים הפרו את זכות היוצרים שלה ביצירה, הן הכלכלית והן המוסרית.
12 לדידה, מדובר בשבע הפרות, שכן כל אחד מבין הצוירים, האיורים והטקסט מהווה יצירה
13 העומדת בפני עצמה. מכאן התביעה.
14
- 15 9. הנתבעים טענו להגנתם כי ביום 9.3.2005 פגשו בתערוכה מקצועית את אמיתי, שהציגה
16 עצמה כאנימטורית העוסקת בעיצוב הזמנות כסרטון, וסיכמו עימה כי תשלח אליהם בדואר
17 אלקטרוני דוגמאות של עבודתה, על מנת שאלה יוצגו ללקוחות הנתבעים. בעקבות כך
18 שלחה אליהם אמיתי שתי דוגמאות לסרטי אנימציה. הנתבעים בחנו את הדוגמאות והגיעו
19 למסקנה כי אינן מתאימות לצרכיהם, ולכן ביקשו כי תשלח דוגמא על בסיס האנימציה
20 אשר ניתן יהיה להדפיס אותה. לאחר מכן שלחה להם אמיתי דוגמא הניתנת להדפסה, וזו
21 קוטלגה בקטלוג העסק עד להעלאת אתר האינטרנט בחודש מרץ 2006. לטענתם, זוהי
22 היצירה נשוא התביעה. הנתבעים מוסיפים וטוענים כי אמיתי הודיעה להם מפורשות כי
23 הדוגמאות ששלחה אליהם שייכות לה, ובכך יצרה בפניהם מצג שווא לפיו היצירה היא
24 יצירתה. מכאן ההודעה לצד שלישי ששלחו הנתבעים לאמיתי.
25
- 26 10. אמיתי טוענת כי מעולם לא שלחה לנתבעים את היצירה וכי מעולם לא נתנה להם הרשאה
27 להשתמש בה. אמיתי מציינת כי בחודש ינואר 2005 נוצר קשר עסקי בינה לבין שרונה,
28 במסגרתו הוסכם על שיתוף פעולה מסחרי בין השניים, כך שהיא תכין סרטי אנימציה
29 המבוססים על היצירה, ובמידה ולקוחותיה של שרונה יבקשו לרכוש הזמנות לחתונה בדרך
30 של סרט האנימציה שתפיק אמיתי, היא ושרונה תתחלקנה בהכנסות. במסגרת מיזם זה,
31 העבירה שרונה לאמיתי ביום 27.1.2005 תבנית של היצירה. ביום 6.3.2005 עלו לאתר של
32 שרונה קישורים להזמנות באנימציה שהכינה אמיתי. אמיתי מאשרת כי פגשה את הנתבעים
33 אך לדבריה, הללו ביקשו ממנה לשלוח להם דוגמאות של שתי הזמנות מודפסות אותן תגזור
34 מסרטי האנימציה שלה. בעקבות כך היא שלחה אליהם בימים 22 ו-23 לחודש מרץ 2005
35 דוגמא של שתי הזמנות שהופקו מתוך סרטי אנימציה שלה, אך לדבריה, היא שלחה דוגמא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 07-35579 לבני גולן נ' סהר ואח'

המבוססת על סרטי אנימציה שכלל אינם קשורים ליצירה שבמחלוקת. מעבר לכך לא שלחה לנתבעים חומר כלשהו. ממילא, טענות הנתבעים כאילו היא העבירה להם את היצירה ואף נתנה להם הרשאה להשתמש בה הן טענות שקריות וזדוניות.

במסגרת התביעה שכנגד טוענת אמיתי כי ההליך המשפטי שנקטו נגדה הנתבעים במסגרת ההודעה לצד שלישי גרם לה נזק ממון רב, טרדה ועוגמת נפש, ומכאן התביעה שכנגד לתשלום סך של 70,000 ₪.

11. השאלה המרכזית הטעונה הכרעה בתיק זה היא האם אכן אמיתי היא שהעבירה לנתבעים את היצירה ואף הרשתה להם להשתמש בה, כנטען על ידי הנתבעים, או שמא הנתבעים העתיקו את היצירה מאתר האינטרנט של שרונה, ובצר להם, העלילו על אמיתי כי היא זו שהעבירה להם את היצירה ואף הרשתה להם להשתמש בה.

כמו כן, מתעוררת השאלה מהו הפיצוי שיש לפסוק לשרונה בנסיבות הענין, והאם יש בסיס להעמדת התביעה על סכום של 1,309,000 ₪ כנטען על ידה וכמפורט בתחשיב הנזק שלה.

דיון

12. הכלל הוא שכל בעל דין חייב להוכיח את טענותיו. מכאן נובע הכלל לפיו מי שמעלה טענת הגנה, עליו הנטל להוכיח את טענתו. ראה ע"א 78/04 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' שלום גרשון הובלות בע"מ, תק-על 2006(4), 64, 68 (2006):

"השאלה על מי רובץ נטל השכנוע, נקבעת על-פי הדין המהותי. נטל השכנוע להוכחת טענה מסוימת מוטל על הצד שהטענה מקדמת את עניינו במשפט כאשר הכלל הבסיסי הינו "המוציא מחברו - עליו הראיה" (קדמי, חלק שלישי, בעמ' 1508-1509). על התובע הנטל להוכיח את כל יסודותיה של עילת התביעה, החיובים והשליליים, ואילו על הנתבע הנטל להוכיח את כל רכיביה של טענת ההגנה שהוא מעלה (שם, בעמ' 1512)."

במקרה דנן, לאחר ששמעתי את עדויות בעלי הדין ועיינתי בחומר הראיות, באתי לכלל מסקנה כי לא עלה בידי הנתבעים לבסס את טענת ההגנה שלהם מפני התביעה, שהיא גם הטענה העומדת בבסיס ההודעה לצד שלישי שהגישו נגד אמיתי, והכל מן הטעמים שיפורטו להלן.

13. במהלך הבאת הראיות וחקירת העדים, התברר כי יצירה גרפית מקורית מוגשת להדפסה בדרגת רזולוציה של לפחות 300 DPI. הכוונה היא למספר הנקודות הצבעוניות (פיקסלים)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 07-35579 לבני גולן נ' סהר ואח'

בכל שטח מודפס נתון. דרגה כזו נועדה להבטיח איכות הדפסה טובה, שכן ככל שמספר הפיקסלים לשטח נתון הוא גבוה יותר- ההדפסה תהא באיכות גבוהה יותר. לעומת זאת, לשם העלאתה של אותה יצירה ממש לאינטרנט, מסתפקים בדרגת רזולוציה נמוכה הרבה יותר, של 72 DPI (ראה עדותה של שרונה, בע' 44 ו- 47 לפרוטוקול, ועדותו של הנתבע 1 בע' 92 לפרוטוקול). ואכן, במקרה דנן, שרונה העלתה את היצירה לאתר האינטרנט שלה בדרגת רזולוציה נמוכה (ע' 49 לפרוטוקול). שרונה גם העידה כי ההזמנה המפירה של הנתבעים, מוצג ת/5, בוצעה אף היא ברזולוציה נמוכה. לדבריה, שלא נסתרו:

"כל מי שמתמצא בענייני דפוס הוא רואה את זה. עכשיו מי שמקבל הרשאות לעולם לא צריך להיזקק לאיכות כזו גרועה, מי שמקבל הרשאות לקובץ מקבל קובץ ברזולוציה גבוהה בזמן של הדפסה." (ע' 45 לפרוטוקול).

לעומת זאת, היצירה המקורית, מוצג ת/2, בוצעה ברזולוציה גבוהה של 300 DPI.

ההבדל בין העותק המפר והעותק המקורי, גלוי לעינו של המתבונן, כפי שהעידה שרונה:

"הדמויות שבמקור משורטטות בקו מאוד ברור חד וחלק. לעומת זאת, הדמויות בהזמנה המפירה הן מאוד מאוד מזוגזגות. הקו הוא שבור, הוא לא אחיד, וזה נראה מרוח. מעבר לזה אפשר גם לראות את הגבולות של הרקע הצהוב בהזמנה המקורית, השטח הצהוב נגמר בקווים מאוד מאוד ישרים וחדים. לעומת זאת במפר אנחנו רואים ... אז גם בקווי המתאר רואים את הגזירה וההדבקה של אלמנטים גרפיים שהם ברזולוציה נמוכה. בלשון פשוטה זה חד לא חד או חד ומרוח." (ע' 46-47 לפרוטוקול).

אין חולק כי שרונה העבירה לאמיתי את היצירה הן בקובץ שנערך ברזולוציה גבוהה של 300 DPI והן בקובץ שנערך ברזולוציה נמוכה (ראה עדותה של שרונה, בע' 47 לפרוטוקול). יש להניח כי אם אמיתי היתה מעבירה לנתבעים עותק של היצירה במסגרת מתן הרשאה להשתמש בה, אזי היא היתה מעבירה עותק בדרגת רזולוציה גבוהה של לפחות 300 DPI, ובהתאם לכך, ההזמנות שהנתבעים הפיקו (מוצג ת/5) היו צריכות להעשות ברזולוציה של לפחות 300 DPI, ממש כמו העותק המקורי מוצג ת/2. העובדה שבפועל הפיקו הנתבעים הזמנות ברזולוציה ירודה של 72 DPI בלבד, מתיישבת יותר עם המסקנה כי הן הועתקו בלא הרשאה מאתר האינטרנט של שרונה, מאשר עם המסקנה כי הן הופקו על יסוד קובץ שהתקבל מאמיתי יחד עם הרשאה לשימוש. אין הגיון להניח כי אמיתי תעביר לנתבעים קובץ בדרגת רזולוציה נמוכה, כאשר יש ברשותה קובץ בדרגת רזולוציה גבוהה, אם אכן התכוונה להרשות להם להשתמש ביצירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

- 1
2 חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא בשדר הדואר האלקטרוני ששלחה אמיתי לנתבע 1 ביום
3 22.3.2005, עת העבירה לו תמונה של הזמנה שהפיקה היא עצמה (נספח ז' לתצהירה).
4 במכתב זה היא כתבה לו שהיא מצרפת תמונה של ההזמנה "בסגנון רומנטי" לצורך הדפסה,
5 ברזולוציה של DPI 300. מכאן שכאשר אמיתי העבירה חומר לנתבע 1, היא עשתה זאת
6 ברזולוציה גבוהה של DPI 300, ולא ברזולוציה נמוכה של DPI 72 בלבד.
7
8 14. זאת ועוד. הנתבע 1 טען כי קיבל מאמיתי את הקובץ עם היצירה במסגרת הודעת דואר
9 אלקטרוני, אלא שלא עלה בידו להציג העתק מההודעה הזו. לעומתו, אמיתי דווקא הציגה
10 את המכתבים ששיגרה לנתבע 1 בימים 22 ו-23 לחודש מרץ 2005, וכן את הקבצים שצורפו
11 אליהם (נספח ז' לתצהירה), ומהם עולה כי הדוגמאות ששלחה אליו כלל אינן קשורות
12 ליצירה שבמחלוקת, אלא מדובר ביצירות שלה עצמה.
13
14 הנתבע 1 העיד כי כאשר קיבל מאמיתי את היצירה, הוא הדפיס אותה על נייר, ומחק את
15 הקובץ שנשלח אליו ואת המכתב המצורף של אמיתי (ע' 95 לפרוטוקול). הדעת נותנת כי אם
16 אכן הנתבע 1 היה מקבל את הקובץ של היצירה המקורית מאת אמיתי, הוא היה מקפיד
17 לשמור אותו, כדי שיוכל להפיק ממנו עותקים לצרכי הדפסה איכותית בעתיד. אין זה
18 מתקבל על הדעת כי קובץ בעל חשיבות מסחרית כמו במקרה דנן, כלל לא נשמר במחשבו
19 של הנתבע 1, ומכאן מתבקשת המסקנה כי הקובץ עם היצירה מעולם לא הועבר לנתבע 1 על
20 ידי אמיתי.
21
22 כמו כן, ניתן להניח כי אם הנתבע 1 אכן היה מקבל הרשאה מאמיתי להשתמש ביצירה, הוא
23 היה דורש לקבל לידיו את היצירה ברזולוציה גבוהה של DPI 300, ולא ברזולוציה נמוכה
24 של DPI 72 בלבד, על מנת שההזמנות שידפיס יהיו באיכות גבוהה.
25
26 15. הנתבעים גם נמנעו מלזמן לעדות את הגרפיקאית אירנה סלגן, אשר לטענתם היא זו
27 שעסקה בפועל בהפקת ההזמנות המפירות על בסיס הקובץ שאמיתי העבירה כביכול אליהם
28 (ראה ס' 12 לתצהיר הנתבעים וכן עדותה של הנתבעת 2, בע' 58-59 לפרוטוקול). מדובר
29 בעדת מפתח, שכן מי כמוה יכול היה לאמת (או להפריך) את טענת ההגנה של הנתבעים
30 לפיה קיבלו את היצירה מאת אמיתי. אמנם, הנתבעת 2 טענה בהמשך חקירתה כי
31 הגרפיקאית נמצאת בחו"ל, אך הדבר אינו מתיישב עם אמירתה בחלק מוקדם יותר של
32 החקירה לפיה "אני יכולה לזמן אותה אם אתה רוצה." (ע' 59 לפרוטוקול).
33
34 16. בנוסף, אין כל הגיון להניח כי אמיתי תאשר לנתבע 1 בעל פה להשתמש ביצירה, מבלי
35 להעלות על הכתב ולו גם באופן מינימלי את פרטי ההתקשרות ומבלי שתסדיר את קבלת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

התמלוגים המגיעים לה בגין ההרשאה. בסופו של דבר, לא היתה היכרות של ממש בינה לבין הנתבע 1, למעט פגישה אחת ואקראית, כך שהדעת נותנת שלא נוצרו יחסי אמון במידה כזו שתאפשר מתן הרשאה בעל פה והעדר מוחלט של התייחסות להיבטים הכספיים של ההתקשרות. מכאן שאף אם הייתי מוכן להניח לטובתו של הנתבע 1 כי אמיתי אכן העבירה לו את היצירה, אולי כדי לעניין אותו באפשרות העקרונית להפיק על יסודה הזמנות חתונה, אין בכך כדי ללמד כי היא גם הרשתה לו לעשות בה שימוש ככל העולה על רוחו, ובלא תמורה, כפי שבפועל נהג.

17. יצויין כי הנתבע 1 הוא בעל רקע ונסיון בתחום הגרפיקה והדפוס והוא מודע היטב לנושא של זכויות יוצרים, כפי שאף הודו הוא עצמו (בע' 87 לפרוטוקול) ורעייתו, הנתבעת 2 (ע' 74-75 לפרוטוקול). על כן, ההתנהלות המתוארת על ידו אינה סבירה, שכן מי שמקבל הרשאה לשימוש ביצירה, דואג לשמור תחת ידו אסמכתא לכך.

18. לבסוף, הכחשתה של אמיתי כי העבירה אי פעם לנתבע 1 את היצירה שבמחלוקת, מהימנה עליי יותר מאשר גרסתם של הנתבעים. לענין זה יש לציין כי הנתבעים חטאו בהפרת זכות היוצרים ביצירה אף אם הייתי מקבל את טענתם כאמת לאמיתה, שהרי הם מכרו לנציג של שרונה 150 הזמנות מפירות בלא לעדכן על כך את אמיתי ובלא לשלם לה דבר בגין כך. משמע, גם לשיטתם שלהם הם הפרו את זכות היוצרים ביצירה, שהרי אפילו הם אינם מתיימרים לטעון כי אמיתי העניקה להם הרשאה ללא תמורה. מדוע איפוא עשו שימוש ביצירה מאחורי גבה? זאת ועוד, התברר כי הנתבעים מפירים גם את זכויות היוצרים של יוצרים נוספים: הם הציגו באתר האינטרנט שלהם ציורים של הצייר מורדילו וכן ציורים של הצייר שמואל כץ מתוך הספר "דירה להשכיר" (ס' 40 לתצהירה של שרונה וכן נספח י' לתצהירה ומוצג נ/6), מה שמלמד כי אין זו דרכם להקפיד על שמירת זכויות יוצרים. כמו כן, הנתבע 1 נתפס באי אמירת אמת כאשר אמר בשעתו לאמיתי כי יש בידיו קובץ של דואר אלקטרוני המכיל את היצירה ואשר כביכול נשלח אליו על ידה, דבר שלא היה נכון (ראה עדותה של הנתבעת 2 בע' 56 ועדותו של הנתבע 1 בע' 78 לפרוטוקול).

עוד יש לציין בהקשר זה כי לנתבעת 2, שהתיימרה לתמוך בגרסתו של הנתבע 1, אין כל ידיעה אישית משל עצמה בסוגיות שבמחלוקת, שכן התברר כי היא התחילה לעבוד בעסק המשותף עם הנתבע 1 רק בחודש מאי 2005 (ראה עדותה בע' 71 ו-74 לפרוטוקול), ואילו הקשר בין אמיתי לנתבע 1 נוצר עוד קודם לכן, בחודש מרץ 2005.

19. להוכחת צדקתם מעוררים הנתבעים בסיכומיהם את השאלה כיצד זה יתכן שהנתבע 1 ידע לקשר את אמיתי עם היצירה, אם לא קיבל אותה ממנה. לשיטתם, העובדה שהנתבע 1 פנה אל אמיתי מיד לאחר הגשת התביעה נגדו, מעידה כי אמיתי אכן העבירה לו את היצירה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

שהרי כולנו יודעים היום כי היצירה היתה מצוייה ברשותה של אמיתי, כך שמבחינה טכנית, היא בהחלט היתה יכולה להעביר לנתבע 1 עותק שלה.

אכן, מדובר בטענה שנונה, אלא שאין בה די על מנת לבסס את הגנתו של הנתבע 1. טעמו של דבר הוא שבס' 28 לכתב התביעה של שרונה נכתב כי תבנית היצירה הועלתה לאתר האינטרנט של שרונה יחד עם סרט אנימציה שנוצר במיוחד כמוצר משלים חדשני בתחום ההזמנות. על פי עדותה של אמיתי, היא היחידה שנהגה אותה עת להפיק סרטי אנימציה לצורך הזמנות לחתונות, כך שהנתבע 1, שזכר כי אמיתי עוסקת בהפקת סרטי אנימציה בהקשר של הזמנות לחתונה ואף העבירה לו יצירות משל עצמה, מיד יכול היה להגות את הרעיון להאשים אותה כי היא זו שהעבירה לו את היצירה (ראה עדותה של אמיתי, בע' 115-116 לפרוטוקול). לכך יש להוסיף את העובדה שבתוך אתר האינטרנט של אמיתי היה קישור לעמוד האנימציה באתר האינטרנט של שרונה, שם נמצאת היצירה לצד יצירות אנימציה של אמיתי, וייתכן אף שבאמצעות קישור זה מתוך האתר של אמיתי העתיק הנתבע 1 מלכתחילה את היצירה, כך שהקשר בין אמיתי לשרונה היה ידוע לנתבע 1 בזמן אמת.

20. גם הגנת מפר תמים לפי ס' 8 לחוק זכות יוצרים, 1911, אינה עומדת לנתבעים, שכן הכלל הוא שהגנה כזו נתונה רק למי שלא ידע ולא היה צריך לדעת כי קיימת בכלל זכות יוצרים ביצירה המועתקת. לעומת זאת, ההגנה לא תחול כאשר הנתבע רק טעה לגבי זהותו של בעל זכות היוצרים (ע"א 2312/02 ארנולד דרוק נ' סוניה דנציגר, פ"ד נט(6), 421, 430-431 (2005)). במקרה דנן, ברור כי הנתבעים ידעו שמדובר ביצירה מוגנת, גם אם לטענתם, הוטעו לגבי זהותו של בעל הזכויות ביצירה.

21. סיכומו של דבר, יש לקבוע כי הנתבעים העתיקו שלא כדין את היצירה, תוך הפרת זכות היוצרים של שרונה. כמו כן, יש לדחות את טענת הנתבעים כאילו עשו כן על יסוד הרשאה שקיבלו מאמיתי. ממילא דין ההודעה לצד שלישי להדחות.

22. נשאלת השאלה מהו הפיצוי שיש להשית על הנתבעים.

סוגיית הפיצוי הסטטוטורי מוסדרת בענייננו על ידי ס' 3א' לפקודת זכות יוצרים **(להלן: "הפקודה")**, למרות שסעיף זה בוטל עם חקיקתו של חוק זכות יוצרים, התשס"ז-2007 **(להלן: "חוק זכות יוצרים")**, שכן ההפרות בוצעו לפני התיקון, ולכן חל עליהן הדין הקודם.

לענין זה טוענת שרונה כי היצירה כוללת למעשה שבע יצירות (ארבעה ציורים, שני איורים וטקסט המספרים את סיפור הנישואין), ולכן היא זכאית לפיצוי סטטוטורי בסך 20,000 ₪

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

כפול שבע, כמספר היצירות שהופרו. כמו כן, בכל אחת מבין יצירות המשנה הופרה גם הזכות המוסרית שלה ולכן יש לפסוק פיצוי נוסף בסך 20,000 ₪ כפול שבע.

אינני מקבל טענה זו. סבורני כי הלכה למעשה מדובר ביצירה אחת שהופרה, והנסיון לחלק את היצירה לשבע יצירות משנה שכל אחת מהן כביכול הופרה בנפרד ובאופן מצטבר, הוא נסיון מלאכותי שיש לדחותו, שכן כל מטרתו היא להעצים עד בלי די את גובה הפיצויים שניתן לפסוק ללא הוכחת נזק. משל למה הדבר דומה? נניח שהיה מדובר בהעתקה של שיר הכולל עשר שורות. העתקתה של שורה בודדת היתה יכולה להחשב כהפרה אחת, אך אין פירושו של דבר שהעתקת השיר כולו, על עשר שורותיו, תחשב כעשר הפרות נפרדות ומצטברות.

עסקינן איפוא בהפרה אחת של זכות היוצרים, אשר בגינה זכאית שרונה לפיצוי סטטוטורי בסך שבין 10,000 ל- 20,000 ₪, לפי ס' 3א' לפקודה. במקרה דנן יש להעמיד את הפיצוי על הצד הגבוה, שכן עסקינן בהפרה שבוצעה לצרכים מסחריים על ידי מי שמודע היטב לקיומן של זכויות יוצרים ביצירות כגון זו.

23. כמו כן, בצדק טוענת שרונה כי היא זכאית לפיצוי נוסף בגין הפגיעה בזכות המוסרית לפי ס' 4א' לפקודה. כידוע, לצד זכות היוצרים החומרית ביצירה, קיימת גם זכותו המוסרית של המחבר. מונח זה נועד להבדיל זכות זו מהזכות הכלכלית, היא זכות היוצרים החומרית ביצירה (ת"א (י-ם) 2366/00 בן דב נ' מזר, תק- מח 2004 (2) 7676). ראה גם ת"א (שלום ת"א) 59647/06 ד"ר פרי ארנון נ' ל.ה.ב. (1992) לימודי הכשרה בניהול בע"מ, תק-של 2008(4), 24771, 24780 (2008).

ס' 4א' לפקודה, דן בזכות המוסרית של מחבר היצירה וקובע:

- (1) "מחבר זכאי ששמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה המקובלים.
- (2) מחבר זכאי שלא ייעשה ביצירתו כל סילוף, פגימה או שינוי אחר, או כל פעולה שיש בה משום הפחתת ערך ביחס לאותה יצירה, העלולה לפגוע בכבודו או בשמו של מחברה.
- (3) ...
- (5) בתביעה לפי סעיף זה זכאי המחבר לפיצויים בסכום שיקבע בית המשפט לפי נסיבות המקרה, אף אם לא הוכיח נזק ממון; הוראה זו לא תגרע מסמכות אחרת של בית המשפט לפי פרק ה' לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

משמע, כדי לזכות בפיצוי בגין הפגיעה בזכות המוסרית, לא נדרשת הוכחת נזק. עיקר הפגיעה בזכות המוסרית באה לביטוי במקרה דנן בכך שנשללה משרונה "זכות ההורות" לפי ס' 4א(1) לפקודה, קרי, הזכות שהיצירה תיקרא על שמה.

אמנם, שרונה טוענת בסיכומיה כי היא זכאית לפיצוי גם בגין היבט נוסף של הפגיעה בזכות המוסרית, והכוונה לכך שהיצירה סולפה בכך שנערכו בה שינויים שלא על דעתה של שרונה (ס' 4א(2) לפקודה), אך גם אם אניח כי השינויים המינוריים שנערכו ביצירה (המילה "הבקשה" הוחלפה במילה "ההצעה") מהווים סילוף של היצירה, ברור שאין מקום לפסוק יותר מפעם אחת פיצוי בגין הפגיעה בזכות המוסרית, שכן אין מקום לפרוט את היבטי ההפרה השונים של הזכות המוסרית רק כדי להגדיל ולהאדיר את הפיצוי ללא הוכחת נזק. ראה לעניין זה את רע"א 4148/09 אקו"ם, אגודת קומפוזיטורים, מחברים ומו"לים למוסיקה בע"מ נ' יום טוב (טוביה) חדד, תק-על 2009(3), 1498, 1500 (2009), שם היה מדובר בהשמעת שלוש עשרה יצירות מוסיקליות ברצף במהלך ארוע שמחות אחד, ואושרה החלטתו של בית המשפט המחוזי לפיה לענין הפיצוי הסטטוטורי מדובר בהפרה אחת בלבד, שכן מדובר במסכת אחת במסגרת ארוע מפר אחד. עוד נקבע כי:

"המבחן הקובע לעניין סעיף 3א לפקודה הוא לא מספר האקטים המפרים אלא סוג הזכות שנפגעה [עוד ראו: עמית אשכנזי "פיצויים ללא הוכחת נזק" יוצרים זכויות - קריאות בחוק זכות יוצרים 573, 596-597 (בעריכת מיכאל בירנהק וגיא פסח, 2009)]. לפיכך, צדק בית המשפט המחוזי עת נקט במבחן זה."

ראה גם ע"א 592/88 שמעון שגיא נ' עזבון המנוח אברהם ניניו ז"ל, פ"ד מו(2), 254, 266-267 (1992):

"ה'הפרה' אשר בה דן הסעיף ואשר בגינה ניתן לבקש פיצוי סטטוטורי, מוסבת, בדרך כלל, על זכות יוצרים אחת שהופרה על ידי הנתבע, ואין זה משנה מהו מספרם של האקטים המפרים ששימשו בהפרתה של אותה הזכות. את הביטוי "כל הפרה" יש לפרש כמתייחס לכל סוג הפרה; הווי אומר, אפשר להטיל את הפיצוי הסטטוטורי מספר פעמים, רק מקום בו הנתבע או הנתבעים הפרו מספר זכויות יוצרים אשר תובעים בגין הפרתן."

ראה גם ת"א (שלום ת"א) 45232-05 אורלי קראוס נ' ישראל 10 בע"מ (ערוץ 10), תק-של 2010(2), 100949, 100962 (2010).

על כן, לצורך חישוב הפיצוי הסטטוטורי לו זכאית שרונה בגין הפגיעה בזכות המוסרית, יש לראות במעשי הנתבעים משום הפרה אחת בלבד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'

- בשונה מפיצוי בגין הפגיעה בזכות הכלכלית, לגביה הגדיר המחוקק פיצוי מינימלי ומכסימלי ללא הוכחת נזק, במקרה של פגיעה בזכות המוסרית, לא קיימת הגדרה כאמור ובית המשפט איננו מוגבל בסכום הפיצויים. יחד עם זאת, אני סבור כי בדרך כלל, ובהעדר נסיבות מיוחדות, ראוי שבית המשפט ינחה את עצמו גם כאן לפי אמות המידה שנקבעו לגבי פגיעה בזכות הכלכלית, כפי שאף מבקשת שרונה עצמה בסיכומיה (ראה גם ת.א. (ת"א) 21685/07 דטהפקס בע"מ נ' לשכת רואי החשבון (2010) - פורסם בנבו). על כן, יש לפסוק לשרונה פיצוי נוסף בסך 20,000 ₪ בגין הפגיעה בזכות המוסרית.
24. שרונה מוסיפה וטוענת כי ההפרה בוצעה לא רק בדרך של פרסום היצירה באתר האינטרנט של הנתבעים, אלא גם באמצעות הדפסה פיזית של הזמנות לחתונה, שנרכשו על ידי איש קשר מטעמה, ולכן היא זכאית לפיצוי נוסף. טענה זו מקובלת עליי. בשונה מן המקרה שנדון ברע"א 4148/09 אקו"ם, אגודת קומפוזיטורים, מחברים ומו"לים למוסיקה בע"מ נ' יום טוב (טוביה) חדד, תק-על 2009(3), 1498, 1500 (2009), כאן לא מדובר במסכת אחת של הפרות, אלא בהפרות שבוצעו במועדים שונים ובמדיות שונות – אינטרנט והדפסה פיזית (ראה גם ת"א (שלום ת"א) 18254-07 קרן אפרים נ' דפוס יעיל בע"מ, תק-של 2010(2), 54544, 54549 (2010). יחד עם זאת, יש לזכור כי ההדפסה הפיזית נעשתה לבקשתו של "סוכן מדיח" שנשלח על ידי שרונה עצמה, ובכך היא זו שגרמה הלכה למעשה להפרת זכות היוצרים שלה. על כן, יש לפסוק בגין הפרה זו פיצוי נמוך יותר, שיעמוד על סך של 10,000 ₪ בגין הפגיעה בזכות היוצרים החומרית ועל סך של 10,000 ₪ בגין הפגיעה בזכות המוסרית.
25. סיכומי של דבר, שרונה זכאית לפיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק בגין הפגיעה בזכות היוצרים החומרית והמוסרית, בסכום כולל של 60,000 ₪.
26. שרונה עותרת לפיצוי כולל בסך של 1,309,000 ₪ בגין שורה ארוכה של עילות נוספות, ובהן עשיית עושר ולא במשפט, גניבת עין, גזל מוניטין, הפרת חובה חקוקה, רשלנות, הטעייה לפי חוק הגנת הצרכן ועגמת נפש. בגין כל אחת מעילות אלה היא דורשת פיצוי מצטבר בשיטת האומדן, בסכומים שנעים בין 50,000 ₪ ל- 119,000 ₪.
- יש לדחות חלק זה של התביעה. אין זה מתקבל על הדעת לפסוק פיצויים בסכום העולה על הסכום שצויין לעיל, לנוכח העובדה ששרונה לא הוכיחה קיומו של נזק בעין. גם כאשר מבקשים מבית המשפט לפסוק פיצויים על דרך האומדן, יש להניח תשתית עובדתית מינימלית לענין זה, דבר שלא נעשה במקרה דנן. זאת ועוד, הנזק בר הפיצוי הוא נזק אחד, גם אם הוא מבוסס על עילות תביעה רבות. בהעדר ראיה לענין גובה הנזק, יש להסתפק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 07-35579 לבני גולן נ' סהר ואח'

בפיצוי הסטטוטורי. ראה את שנפסק בענין זה בת"א (שלום ת"א) 18254-07 קרן אפרים נ' דפוס יעיל בע"מ, תק-של 2010(2), 54544, 54552 (2010) :

"התובעת עותרת לפיצויים בגין עילות נוספות, והן רשלנות, עשיית עושר ולא במשפט, הטעיית הצרכן והפרת חובה חקוקה. בגין כל עילה נתבעים פיצויים באופן מצטבר, כך שהפיצוי הכולל הנדרש תפח שלא כדרך הטבע כדי סכום עתק של 1,130,000 ש"ח. לטעמי, יש טעם רב לפגם בריבוי ראשי הנזק שנתבעים כולם בגין אותו מעשה עוולתי ממש. הגם שמעשה אחד יכול להצמיח מספר עילות תביעה, ברור שאין מקום לפסוק פיצויים באופן מצטבר בגין כל עילה ועילה, מעל ומעבר לנזק המוכח בפועל. במקרה דנן הפיצוי הכולל שנפסק לפי הפקודה, בלא צורך בהוכחת נזק, מהווה פיצוי הולם בהחלט בגין מעשיהם של הנתבעים, במיוחד כאשר התובעת לא הוכיחה כי נגרם לה נזק כלשהו בעין. לפיכך, אין כלל צורך לדון בשאלה האם עומדות לתובעת עילות התביעה הנוספות שפורטו לעיל, שכן גם אם התשובה לכך היתה חיובית, לא היה מקום להכפיל, לשלש ולרבע את סכום הפיצויים מעבר למה שנפסק בגין העילה של פגיעה בזכות היוצרים."

ראה גם ע"א (מחוזי ת"א) 3449/06 אשר סונבוליאן -אופנת טיק טאק "אקשיין" נ' אלקריף מרדכי-מדנס ייצור יבוא ושיווק אופנה, תק-מח 2008(2), 15557, 15559 (2008) :

"בנסיבות התיק דנן היה על המשיבים להביא ראיות להוכחת הנזק והם לא עשו כן. יתרה מזו, בנסיבות אלה משויתרו המשיבים בסיכומיהם במשפט על העתירה למתן חשבונות ללא נימוק, יש להניח שהנזק, אם ארע, היה מזערי ולא היה מקום לכך שבית המשפט יעשה את המלאכה במקום המשיבים."

27. נותר עדיין לדון בתביעה שכנגד שהגישה אמיתי נגד הנתבעים. אמיתי טוענת כי הנתבעים נקטו נגדה בזדון בהליך סרק, ממניעים זרים ופסולים, תוך גרימת הוצאות רבות ועגמת נפש. מעשיהם עולים לטענתה כדי עוולת תרמית ורשלנות.

28. אמיתי לא הציגה אסמכתא כלשהי לתמיכה בתיוזה המשפטית העומדת בבסיס התביעה שכנגד, ולפיה ניתן להגיש תביעת נזיקין במסגרת תביעה שכנגד בגין עצם הגשת התביעה העיקרית. אכן, על פי עוולת הנגישה לפי ס' 60 לפקודת הנזיקין, ניתן להגיש תביעה נגד מי שיזם הליך פלילי או הליך של פשיטת רגל מתוך כוונת זדון, אלא שבעניננו לא מדובר בהליך כאמור וממילא עוולת הנגישה אינה חלה. דומה כי בנסיבות העניין הדרך הנאותה היא לעתור לפסיקת הוצאות משפט ריאליות, דבר שממילא ניתן היה לעשות בלא צורך בהגשת תביעה שכנגד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 07-35579 לבני גולן נ' סהר ואח'

זאת ועוד, גם לגופו של ענין לא הוכיחה אמיתי כי נגרם לה נזק ממון מעבר לשכר הטרחה שנאלצה לשלם לבא כוחה. באשר לפגיעה כביכול בשמה הטוב, הרי שזו נעשתה במסגרת הליכים משפטיים ולכן עומדת לנתבעים בענין זה חסינות מוחלטת לפי ס' 13 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

29. מכל מקום, לנוכח העובדה שההודעה לצד שלישי נדחתה, זכאית אמיתי לפסיקת שכר טרחה בשיעור ריאלי. כעולה מס' 45 לתצהירה, היא שילמה לבא כוחה שכ"ט עו"ד בסך ₪ 34,852. אמיתי טענה כי היא מעריכה שתידרש לשלם שכ"ט נוסף בסך של 15,000 ₪, אך לא הובאו ראיות כלשהן לביסוס השערה זו. יחד עם זאת, על פי התעריף המינימלי המומלץ של לשכת עורכי הדין, שכר הטרחה בגין תביעה בסכום שנתבע מאמיתי הינו 45,526 ₪, ועל כן זהו הסכום שיש לפסוק לזכותה.

30. באשר להוצאות המשפט להן זכאית שרונה, הרי שאלה יעמדו על סכום נמוך מזה שנפסק לזכותה של אמיתי, וזאת לנוכח הפער הגדול בין סכום התביעה של שרונה, לבין סכום הפיצוי שנפסק לזכותה בפועל.

סיכום

31. סוף דבר, הנתבעים ישלמו לשרונה סך של 60,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה. כמו כן ישלמו לה הוצאות משפט בסך 2,500 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪ בצירוף מע"מ כחוק.

ההודעה לצד שלישי נדחתה. הנתבעים ישלמו לאמיתי שכ"ט עו"ד בסך 45,526 ₪.

התביעה שכנגד נדחתה ללא צו להוצאות.

32. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ד אב תש"ע, 04 אוגוסט 2010, בהעדר הצדדים.

חגי ברנר, שופט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35579-07 לבני גולן נ' סהר ואח'